

MEDAL „DZIĘKUJEMY ZA WOLNOŚĆ”

WOLNOŚĆ NASZEGO KRAJU TO BYŁO DZIEŁO TYSIĘCY LUDZI, ICH MYŚLI I CZYNÓW

ISSN 2300 9527

Zarząd Stowarzyszenia „Sieć Solidarności”, którego celem jest kultywowanie ideałów i wartości oraz tradycji ruchu społecznego Solidarność, uchwałą z dnia 7 kwietnia 2014 roku ustanowił MEDAL „DZIĘKUJEMY ZA WOLNOŚĆ”. MEDAL MA STANOWIĆ SYMBOLICZNE WYRAŻENIE WDZIĘCZNOŚCI I PODZIĘKOWANIA DLA MOŻ-

LIWIE SZEROKIEGO KRĘGU LUDZI, KTÓRZY W OKRESIE PO 13 GRUDNIA 1981 ROKU BRALI UDZIAŁ W TWORZENIU WOLNOŚCI, NIEPODLEGŁOŚCI, DEMOKRATYCZNEJ I SAMORZĄDNEJ RZECZPOSPOLITEJ POLSKI.

„DZIĘKUJEMY ZA WOLNOŚĆ”

Z okazji 44. rocznicy podpisania Porozumień Sierpniowych oraz powstania „Solidarności”, a także 35. rocznicy przełomowych wyborów do Sejmu i Senatu RP, Kapituła przyznała Medale „Dziękujemy za wolność” XXVIII edycji, dedykując je działaczom ruchu społecznego Solidarność z miasta i regionu Bochni. Medale „Dziękujemy za wolność”, wcześniej zostały przyznane następującym osobom

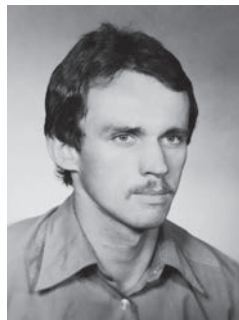
z Bochni (w kolejności przyznania): Jerzy Orzeł, Jerzy Uczkiewicz, Wojciech Modelski, Józef Mroczek, Eugeniusz Oleksiński, Teofil Wojciechowski, Jarosław Potasz, Witold Bawolski, Aleksander Rogoda, Dorota Sidorowicz, ks. Józef Korzeń.

Łącznie przyznano dotychczas 973 medale, w tym z niniejszej XXVIII edycji przyznano 25 medali.

UHONOROWANI MEDALEM „DZIĘKUJEMY ZA WOLNOŚĆ”

Eugeniusz Biłos

ur. 08.03.1957 w Bochni

Absolwent Technikum Kolejowego w Krakowie (1977). Wieloletni pracownik PKP w Krakowie.

Prowadził systematyczny i zorganizowany kolportaż bibuły na trasie Brzesko, Bochnia, Kłaj w okresie 1982–1984. Członek grupy do zadań specjalnych utworzonej przez Krzysztofa Szwieca. Działalność tej grupy polegała między innymi na przeprowadzaniu akcji ulotkowych oraz rozklejaniu plakatów.

Wspomagał również grupę radiowców odpowiedzialnych za emisję Radia Solidarność w Bochni.

Józef Cabała

ur. 17.04.1954 w Bochni

Absolwent Technikum Kolejowego w Krakowie. Zawodowo związany PKP w Krakowie. W okresie stanu wojennego i później pracował w Oddziale Zmechanizowanych Robót Drogowych PKP.

Członek Solidarności po 1980 r. w PKP Kraków. W okresie 1982–1984, prowadził systematyczny i zorganizowany kolportaż bibuły w pociągach. Członek grupy do zadań specjalnych utworzonej przez Krzysztofa Szwieca zajmującej się ulotkowaniem

i plakatowaniem na terenie Bochni. Zatrzymywany w związku działalnością kolporterską.

Roman Chmiel

ur. 06.07.1948

Absolwent Politechniki Krakowskiej, w okresie PRL pracował jako kierownik robót w Rejonie Budowy Dróg i Mostów w Bochni (późniejsze Przedsiębiorstwo Robót Drogowych i Mostowych „Dromost”). Prezes Towarzystwa Przyjaciół Chorych Hospicjum im. bł. Edmunda Bojanowskiego w Bochni.

W okresie stanu przewoził materiały potrzebne strukturalnym bocheńskiej Solidarności w tym do druku bibuły. Materiały te organizował Wacław Niemirski poprzez tarnowskie struktury. Roman Chmiel był bliskim współpracownikiem represjonowanego Wacława Niemirskiego. W okresach jego aresztowania niósł pomoc jego rodzinie.

Zaangażował się budowę Bocheńskiego Komitetu Obywatelskiego jako przedstawiciel Stowarzyszenia Bochniaków i Miłośników Ziemi Bocheńskiej.

Został członkiem Bocheńskiego Komitetu Obywatelskiego, którego był sekretarzem.

Uhonorowany Medalem „Niezlomnym w Słowie” w 2017 r.

Stanisław Dębosz

ur. 01.10.1960, w Bochni

Absolwent I LO w Bochni, ukończył Wyższą Szkołę Handlową w Kielcach kierunku informatyka, Od 1982 r. zatrudniony w Kopalni Soli w Bochni, następnie w Urzędzie Pracy, obecnie w Polskiej Spółce Gazownictwa. Organizuje też w Bochni pomoc dla Polaków na Litwie, Ukrainie jak i obywateli Ukrainy.

Ze strukturami konspiracyjnej bocheńskiej Solidarności Stanisław Dębosz związał się w 1982 r. Należał do grupy do zadań specjalnych utworzonej zajmującej się ulotkowaniem i plakatowaniem. W 1983 uczestniczył w emisji Radia Solidarność w Bochni wraz z Ryszardem Dźwigajem. Prowadził systematyczny i zorganizowany kolportaż wśród załogi na Kopalni Soli w Bochni. Odbierał bibułę od Zdzisława Wachla. Kolportażem zajmował się do 1989 r. Członek jawnej Komisji Organizacyjnej Solidarności w Kopalni Soli w Bochni. W 1989 r. włączył się w budowanie Bocheńskiego Komitetu Obywatelskiego.

Uhonorowany Medalem „Niezlomnym w Słowie” w 2017 r.

Ryszard Dźwigaj

ur. 17.02.1957, w Bochni

Absolwent I LO im. Króla Kazimierza Wielkiego w Bochni oraz Policealnego Studium Zawodowego przy Zespole Szkół Łączności w Krakowie, Technik Elektroniki specjalizacja radio telewizja. Zatrudniony na Wydziale Badawczym HiL w Bochni, po reorganizacji Stalprodukt.

Członek NSZZ „Solidarność” od początku jej powstania. W 1980 r.; przywiózł postulaty sierpniowe z Gdańska do Bochni. W 1982 r. zaangażował się działalność w podziemnych strukturach Solidarności. Był członkiem grupy zajmującej się ulotkowaniem i plakatowaniem. Okresowo prowadził kolportaż wydawnictw podziemnych. Uczestnik dwóch emisji Radia Solidarność w Bochni w 1983 r. Od 1987 członek jawnych struktur Komisji Zakładowej ZPH Bochnia, w 1988 r. Jest członkiem komitetu w ZPH składającego wniosek o rejestrację Solidarności do sądu w Tarnowie. 26 kwietnia 1988 r. uczestnik strajku solidarnościowego z HiL w ZPH Bochnia (na Wydziale Badawczym HiL w Bochni). Współorganizator pielgrzymek do Częstochowy (grupy krakowskiej) i uczestnik w pielgrzymkach Solidarności Ludzi Pracy. Członek Bocheńskiego Komitetu Obywatelskiego Solidarności. Posiada status działacza opozycji antykomunistycznej.

Uhonorowany Medalem „Niezlomnym w Słowie” w 2017 r.

Barbara Kocot dd. Orzeł

ur. 05.11.1939 w Limanowej

Ukończyła Liceum Ogólnokształcące w Limanowej Sowlinach, w 1957 roku rozpoczęła studia farmaceutyczne na Akademii Medycznej w Krakowie. Pracowała w: Państwowy Związek Gminnych Spółdzielni „Samopomoc Chłopska”, Kopalnia Soli Bochnia (1972–1975), laboratorium warzelni soli – laborant, Zakład Badawczo-Doświadczalny HiL Bochnia (1975–1997) – laborant, starszy pomiarowy. 12.08.1996 – ZPH Stalprodukt S.A

Członek NSZZ Solidarność w ZPH Bochnia od 1980 r., Uczestniczka strajku w ZPH Bochnia 13.12.–15.12 1981 r. Po wprowadzeniu stanu wojennego organizowała pomoc prawną dla represjonowanych działaczy z Bochni. Współpracowała z ich obrońcą adw. Januszem Bystrzonowskim z Tarnowa. Monitorowała przebieg procesów karnych poprzez uczestnictwo w sprawach sądowych. Informacje o przebiegu postępowań sądowych przekazywała redaktorom „Kurierka B”. Uczestniczyła w pochodach solidarnościowych organizowanych w Bochni. Brała wraz z bratem Janem Orłem i w próbnych emisjach testowych Radia Solidarność w ich rodzinnym Rozdziele.

We współpracy z Kurią Biskupią w Tarnowie, organizowała pomoc społeczną dla rodzin osób represjonowanych: internowanych, aresztowanych i osadzonych. W ramach organizowanej pomocy współpracowała również z Haliną Bortnowską. Była członkinią Bocheńskiego Komitetu Obywatelskiego w Bochni.

Irena Konieczna

(ur. 28.11.1930, w Bochni; zm. 17.07.2011, tamże

Stanisława Sowieńska

ur. 02.05.1929, w Bochni; zm. 07.08.2011, tamże

Irena Konieczna, absolwentka I LO im. Króla Kazimierza Wielkiego w Bochni, studiowała polonistykę na. Wieloletnia pracowniczka Urzędu Miasta w Bochni, zajmowała się pomocą społeczną. Stanisława Sowieńska, ukończyła przed II wojną światową powszechną szkołę podstawową, w okresie okupacji nie mogła kontynuować dalszej nauki. Pracowała na państwowej kolei PKP w Prokocimiu w służbie utrzymania ruchu. Zamieszkiwała u Ireny Koniecznej.

Irena Konieczna zamieszkiwała wspólnie ze Stanisławą Sowieńską. Po wprowadzeniu stanu wojennego wspólnie rozpoczęły pierwszy kolportaż bibuły w Bochni, którą otrzymywały od Zdzisława Wachla. Początkowo w mieszkaniu Ireny Koniecznej były dzielone wydawnictwa podziemne do dalszego kolportażu

Wspólnie rekrutowały ludzi dla rodzących się konspiracyjnych struktur Solidarności.

Irena Konieczna i Stanisława Sowieńska wspomagały podziemne struktury Solidarności w sprawach organizacyjnych; prowadziły skrzynkę kontaktową jak i informacyjną. Pomagały w odtwarzaniu

kanałów kontaktowych po zagrożeniach. Zaangażowane były także w organizację pomocy materialnej dla rodzin osób represjonowanych, która przychodziła np. ze szwajcarskiego Czerwonego Krzyża. Swoją działalność prowadziły do 1989 r.

Irena Konieczna w okresie przemian ustrojowych w 1989 r. czynnie zaangażowała się w powstanie i działalność bocheńskiego Komitetu Obywatelskiego. W listopadzie 1989 r. została oddelegowana przez BKO „Solidarność” do komisji stałej samorządu w Bochni.

Konstanty Zbigniew

ur. 12.07.1945 w Krakowie, zm. 24.10.2004 tamże

Rzemieślnik, właściciel warsztatu samochodowego w Krakowie przy ulicy Czarnowiejskiej

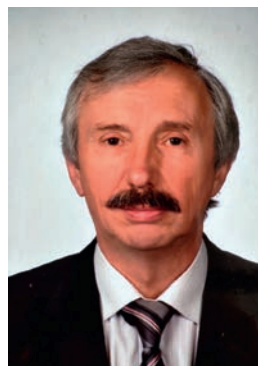
Prowadził działalność konspiracyjną w Krakowie od stycznia 1982 do maja 1986 r. Udostępniał prywatne mieszkanie na spotkania organizacyjne, a okolice AGH, czyniły to miejsce jako dobry punkt do kontaktów i przerzutów materiałów konspiracyjnych. W posiadłości żony, w bronowickiej Tetmajerówce, udostępniał pomieszczenie do druku m.in.

Kroniki Małopolskiej i przechowywania sprzętu poligraficznego. Często świadczył też usługi transportowe. Wspierał również finansowo akcje, w postaci darowizn na materiały drukarskie.

Postanowieniem Prezydenta RP odznaczony w roku 2020 Krzyżem Wolności i Solidarności.

Bronisław Krakowski

ur. 25.04.1952 w Bochni

Technik elektryk, absolwent Technikum Chemicznego w Tarnowie.

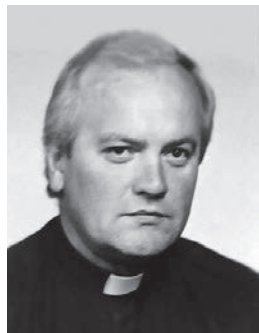
Od 1974 do 1987 r. zatrudniony w ZPH na Wydziale P2 oraz Wydziale P1. Od 1987 r. na własnej działalności. Członek NSZZ Solidarność od 1980 r; uczestnik strajku 13 grudnia 1981 w ZPH Bochnia. Od 1985 do 1989 r wraz z Czesławem Świdrem drukował Kurierka B. Druk w tym miejscu faktycznie trwał do końca PRL. Jedyne w okresie aresztowania Jerzego Orła (1986–1987) wydruk

wrócił do Zagórzan ze względów bezpieczeństwa. Bronisław Krakowski był jedną z osób (obok Kazimierza Latochy i Pawła Początko), które dostarczały wydrukowane Kurierki B do ZPH. Wielokrotnie uczestniczył w rocznicowych pochodach (marszach) w Bochni organizowanych przez podziemną Solidarność, w mszach patriotycznych (Solidarnościowych) organizowanych przez ks. Kazimierza Jancarza w Mistrzejowicach, jak również w protestach w Nowej Hucie. Był kilkakrotnie przesłuchiwany przez SB jak również karany przez Kolegium Wykroczeń.

Posiada status działacza opozycji antykomunistycznej. Uhonorowany Medalem „Niezlomnym w Słowie” w 2017 r.

Ks. Józef Pawuła

ur. 26.11.1950

Święcenia kapłańskie przyjął w 1975 roku, był między innymi na parafii w Szerzynch 1971–1981, w Mikluszowicach, następnie został proboszczem w Kobylu. Obecnie jest proboszczem na parafii Kirchberg, Palting diecezja Linz w Austrii.

Po wprowadzeniu stanu wojennego przebywał w parafii Mikluszowice. Tam też ukrywał Józefa Mrocza i Zbigniewa Dulębę mimo zagrożenia ze strony SB, która odwiedzała tamtejszą parafię. Wspomagał tamtejszą organizację Solidarności, również finansowo. Po okresie ukrywania się Dulęby i Mrocza na plebani w Mikluszowicach wspólnie z Wandą Szwiec organizowali sprawę przetrwania ukrywających do plebani w Cerekwi, gdzie ostatecznie zaopiekował się nimi ks. Korzeń.

Ks. Pawuła wspierał również finansowo akcje pomocy dla represjonowanych oraz organizował pomoc żywnościową wspólnie z działaczami podziemia z Mikluszowic i Majkowic dla ukrywającej się dwójki.

Bogdan Lula

ur. 02.07.1964 w Bochni

Technik elektronik specjalizacja radio telewizja, ukończył Zespół Łączności w Krakowie, zatrudniony w ZPH Bochnia od 09.1982 r. na Wydziale P2, następnie Stalprodukt, Stal Serwis sp. z o.o., od 2015 r. ponownie Stalprodukt S.A.

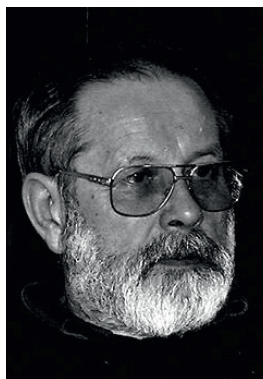
Bogdan Lula należał do grupy elektroników w ZPH Bochnia (grupę tworzyli Jan Orzeł, po wyjściu z więzienia Jerzy Uczkiewicz i Jerzy Orzeł) zajmującą się konstrukcją urządzeń nadawczych do emisji Radia So-

lidarnosc w terenie jak i w zakładowych radiowęzłach. Od 1983 r. zajmował się montażem tych urządzeń, przede wszystkim wzmacniaczy do radiowęzłów zakładowych. Produkcja wzmacniaczy do radiowęzłów i nadajników trwała prawdopodobnie do 1985 lub 1986 r. Urządzenia nadawcze były wysłane między innymi do Tarnowa, Nowego Sącza, Limanowej, sporadycznie poza region. Bogdan Lula był istotnym ogniwem w grupie elektroników ze względu na wysoką wiedzę i umiejętności techniczne. Wspomina, że w ich pomieszczeniach (elektroników) prowadzone były nocne rewizje podczas ich nieobecności na zakładzie.

Jan Orzeł

ur. 13.06.1948 w Rozdzielu, gmina Żegocina,
zm. 29.03.2020 r. tamże.

Ukończył Technikum Łączności w Krakowie specjalność radiotechnika i telewizja. 1975/1976 r. W 1982 r. uzyskał tytuł inżyniera elektryka (specjalność: automatyka) na Wydziale Elektrotechniki, Automatyki i Elektroniki Akademii Górniczo-Hutniczej. W 1968–1971 r. zatrudniony w ZURT w Krakowie na stanowisku radiotechnik, od 1971 r. do 1992 w ZPH Bochnia (Stalprodukt S.A.) – pracownik fiz.szk, telemechanik, elektronik, st. mistrz, elektryk wydziału kierownik utrzymania ruchu, następnie w Miejskim Przedsiębiorstwie Energii i Ciepłownictwa do 2001 r. Od 1993 r. prowadził własną działalność gospodarczą aż do śmierci w 2020 r.

Twórca i lider grupy elektroników (w tej grupie: Jerzy Uczkiewicz, Jerzy Orzeł, Bogdan Lula) w ZPH Bochnia zajmującej się produkcją urządzeń nadawczych do emisji Radia Solidarność zarówno w terenie jak i w radiowęzłach zakładowych. Produkcja ta była zlecana przez RKS Małopolska. W 1982 r. rozpoczął pracę nad urządzeniami nadawczymi. Zaprojektował i wdrożył do produkcji nadajniki jak i wzmacniacze do radiowęzła zakładowego. Uczestniczył w emisjach Radia Solidarność w Bochni między innymi ze Zbigniewem Rojkiem, Dorotą Palej, Witoldem Bawolskim oraz Jerzym Orłem. Przeprowadzał również samodzielnie emisje. Koordynował działalność „radiowców” w zakresie spraw technicznych Radia Solidarność Bochnia. Jan Orzeł kilkakrotnie był przesłuchiwany przez SB, ale w sprawach nie związanych ze sprawami Radia Solidarność. W miejscu jego pracy przeprowadzono nocne rewizje.

Uhonorowany Medalem „Niezlomnym w Słowie” w 2017 r.

Andrzej Pacuła

ur. 06.07.1954 w Bochni

Magister filologii polskiej UJ, artysta związany z Piwnicą pod Baranami (1980–1988), poeta, satyryk, eseista, autor między innymi scenariuszy teatralnych i kabaretowych, redaktor publikacji naukowych, literackich i reklamowych, organizator kultury, doradca ds. rozwoju kultury i turystyki, nauczyciel w Krakowskiej Szkole Filmowej (2008–2010), dziennikarz Czas Krakowski, Gazeta Krakowska, Temi. Był jednym z redaktorów (od

1982) konspiracyjnego Kurierka B wydawanego w Bochni; pisał pod pseudonimem „siostrzyczka”, również jako kolporter w ograniczonym zakresie); organizator kultury niezależnej w Bochni; kilkakrotnie przeszukiwano jego mieszkanie w poszukiwaniu nielegalnych wydawnictw (ukrywał je w rozkładanym stole lub w torbie na raketę tenisową); zatrzymywany na 48 godzin.

Był oskarżony o to, że „w okresie od 12.12.1981 do 11.10.1982 na terenie Bochni sporządzał i przechowywał w celu rozpowszechniania pisma mogące wywołać niepokój publiczny lub rozruchy”. Podprokurator Wojskowej Prokuratury Garnizonowej w Krakowie 15.12.1982 postanowił umorzyć dochodzenie z uwagi na znikomy stopień społecznego niebezpieczeństwa czynu. Zarejestrowany w 1982 jako SOS, następnie w 1983 w SOR kryptonim „Nowi”.

Zaangażowany w budowę Bocheńskiego Komitetu Obywatelskiego, którego był członkiem, aktywnie uczestniczył w przygotowaniach do wyborów 4 czerwca 1989 r., także w przemiany ustrojowe jako asystent Jerzego Orła, kiedy ten był posłem w sejmie kontaktowym a później jako rzecznik wojewody tarnowskiego J. Orła

Uhonorowany Medalem „Niezlomnym w Słowie” w 2017 r.

Grażyna Palej

ur. 08.03.1953 w Bochni

Ukończyła LO W Bochni oraz Studium Medyczne w Krakowie kierunku elektro-radiologia, starszy technik elektro-radiologii, swoje życie zawodowe związała ze służbą zdrowia, zatrudniona między innymi w: Zespole Przychodni Specjalistycznych w Krakowie przy ul. 1 Maja, Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym im. Narutowicza w Krakowie, w Wojewódzkiej Specjalistycznej Zespole Opieki Zdrowotnej przy ul. Batorego, następnie w NZOZ SONO – X sp. z o.o. Obecnie na emeryturze.

Członek NSZZ „Solidarność” od września 1980 r. w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym w Krakowie im. G. Narutowicza.

W 1982 r. zapewniła także schronienie w swoim mieszkaniu przez krótki czas (2–3 dni) ukrywającemu się Józefowi Mroczkowi. W mieszkaniu Grażyny Palej w Krakowie mieściła się jedna z ważniejszych skrzynek kolporterskich. Działała w okresie 1982–1985/86 lub 1986/1987. Bibułę otrzymywała z jednej krakowskich drukarni. Zakładana skala działalności początkowo miała być mniejsza jednak z czasem skrzynka kolporterska stała się często odwiedzany. Prowadzona przez nią skrzynka kolporterska współpracowała również z Porozumieniem Prasowym Solidarność Zwycięży. Współpracowała również ze Zdzisławem Wachlem, który jako jeden z najważniejszych kurierów małopolskich struktur Solidarności obierał od niej wydawnictwa podziemne.

Systematycznie przewoziła z Krakowa i przekazywała bibułę do skrzynek kolporterskich w rodzinnej Bochni. Bibułę przekazywała osobom prowadzącym skrzynki kolporterskie do dalszej dystrybucji w Bochni oraz innych kierunków. Odbierał ją między innymi Marek Prorok.

Wspierała również bocheńskich radiowców poprzez umożliwienie nadawania audycji Radia Solidarność z jej rodzinnego domu w Bochni przy ul. Sienkiewicza (Uzbornia). Jedną z emisji przeprowadzono w 1983 r. Uhonorowana Medalem „Niezłomnym w Słowie” w 2017 r.

Henryk Płachta

ur. 1.07.1950 w Bochni; zm. 17.10.2020 tamże

Z zawodu lakiernik, ukończył Zasadniczą Szkołę Zawodową w Bochni, pracował w Zakładzie Urządzeń Chłodniczych w Bochni (obecnie Bolarus S.A).

Członek NSZZ „Solidarność” od początku jej istnienia 1980 r. w Zakładzie Urządzeń Chłodniczych w Bochni, gdzie był zastępcą przewodniczącego Komisji Zakładowej; członek

Międzyzakładowej Komisji Koordynacyjnej w Bochni, po wyłonieniu przedstawicieli MKK Bochnia do MKZ Małopolska był wyznaczony jako zastępca przedstawicieli. Po powołaniu Delegatury w Bochni odpowiadał za Sekcję Statutowo Organizacyjną.

Po wprowadzeniu stanu wojennego był członkiem grupy do zadań specjalnych zajmujących się plakatowaniem i ulotkowaniem. Akcje te były przeprowadzane w sposób zorganizowany i w miarę systematycznie. Związane były z ważnymi wydarzeniami rocznicowymi, emisjami podziemnego Radia Solidarność w Bochni, organizowanymi mszami za ojczyznę. Szczególna intensywność tej grupy przypada lata 1982–1984.

Podczas jednej z akcji zatrzymany przez funkcjonariuszy MO i pobity. Następnie musiał zamalowywać ogrodzenie. Ponadto był zaangażowany w pomoc dla osób represjonowanych. Był jedną z osób, które organizowały zbiórki dla osób represjonowanych.

Członek jawnych struktur Komisji Organizacyjnej „Solidarności” w Zakładzie Urządzeń Chłodniczych w Bochni. W 1989 r. włączył się w budowę Bocheńskiego Komitetu Obywatelskiego, aktywnie uczestniczył w kampanii wyborczej do sejmiku kontraktowego jak i w wyborach do samorządu w 1990 r.

Uhonorowany Medalem „Niezłomnym w Słowie” w 2017 r.

Marek Prorok

ur. 18.11.1953, w Bochni

W latach 80 pracował w ZPH Bochnia jako pracownik kulturalno – oświatowy, ukończył UJ kierunku pedagogika pracy kulturalno – oświatowej. W późniejszym okresie pracował jako specjalista do spraw mieszkaniowych oraz specjalista do spraw promocji i reklamy. Obecnie na emeryturze.

Należał do NSZZ Solidarność w ZPH 1980 r.

Prowadził w swoim mieszkaniu w Bochni skrzynkę kolporterską w okresie 1982–1984 r. Wydawnictwa podziemne odbierał między innymi od Grażyny Palej. Bibułę przywoził mu również inny człowiek, którego nie znał, ale zapamiętał hasło „Przynoszę przesyłkę od Zygmunta”. Hasło to w rzeczywistości było drugim pseudonimem Krzysztofa Szwieca. Pierwsze zaś to „Potocki”. Zajmował się również pomocą dla represjonowanych razem z Marią Betlej i Krystyną Cebulą. Po zebraniu składek z Bazyliki w Bochni – u rodziny Jerzego i Marii Betlejów były one dzielone a Marek Prorok przekazywał je Eugeniuszowi Oleksińskiemu oraz Jerzemu Uczkiewiczowi.

W 1982 r. na Dzień Hutnika tj. 9 maja 1982 r. odczytał przez zakładowy radiowęzeł życzenia od Jerzego Orła i odsiadujących z nim w Zakładzie Karnym w Hrubieszowie wyrok J. Uczkiewiczem, W. Bawolskim i E. Oleksińskim. Treść tych życzeń brzmiała „W związku z zbliżającym się Dniem Hutnika dużo pomyślności i wytrwałości wszystkim członkom załogi i ich rodzinom życzą wdzięczni za pamięć czasowo oddelegowani Jerzy Orzeł wraz z kolegami”.

Z tego powodu został ukarany dyscyplinarnie przez dyrekcję ZPH.

Jan Przyborowski

ur. 08.05.1954 w Bochni

Technik ogrodnik z wykształcenia, ukończył Technikum Ogrodnicze w Tarnowie, w latach 80 pracował w Banku Spółdzielczym w Bochni, jako referent ds. kredytów.

Po wprowadzeniu stanu wojennego wraz z braćmi (najstarszy Piotr) tworzyli lokalne struktury Solidarności Mikluszowicach w gminie Drwinia. Organizował wsparcie żywnościowe dla ukrywających się Mroczka i Dulęby na terenie plebani w Mikluszowicach

u ks. Józefa Pawuli a następnie przemycił ich wraz z innymi osobami do Cerekwi. Prowadził wraz braćmi systematyczny kolportaż. Otrzymywali prasę podziemną poprzez ich siostrę Marię (nieżyjącą), która była pielęgniarką w szpitalu w Bochni, a którą Jan Przyborowski i jego brat dalej kolportowali. Organizował w Mikłuszowicach regularnie składki na osoby represjonowane.

Pod koniec grudnia 1983 r. organizacja w Mikłuszowicach, na czele z Janem Przyborowskim i jego bratem Piotrem była organizatorem tajnego spotkania TKW Bochnia (ponad 30 osób). W organizację tego włączyła się spora część lokalnej społeczności. Każdy z uczestników był doprowadzany osobno do miejsca spotkania. Było to spotkanie jednej z dwóch grup działających w TKW. Bochnia. Na spotkaniu tym ustalono sprawy organizacyjne struktur bocheńskich, kierunki działań. W spotkaniu uczestniczyli między innymi Krzysztof Szwiec, Józef Mroczek, Zbigniew Rojek, Ryszard Dźwigaj, Irena Konieczna, Zofia Modelska. Spotkanie było bardzo ważne ze względu na testowanie organizacji i lojalności przybyłych osób. Podjęte tam ustalenia kierunki działań okazały się trwałe mimo późniejszego aresztowania Krzysztofa Szwieca. Ponadto wspierał mocno finansowo struktury bocheńskiej Solidarności.

Ewa Rojek dd. Szwiec

ur. 25.06.1956 w Bochni, zm. 23.03.2014 tamże

Absolwentka Policealnego Studium Ekonomicznego w Bochni. Pracowała w Aptece pod Białym Orłem do 1983 r. (do urodzenia syna Pawła), następnie wraz z mężem Zbigniewem Rojkiem prowadzili fermę drobiu. Po ogłoszeniu stanu wojennego, wraz z ojcem Janem Szwiecem pomagała w przetruciu poszukiwanych listami gończymi Zbigniewa Dulębę i Józefa Mrocza z Bochni na parafię do Mikłuszowic, gdzie następnie ukrywali się w mieszkaniu na plebani księdza Pawuli;

następnie wspierała ich poprzez zapewnienie pomocy materialnej.

Ewa Szwiec wraz z Marią „Marylą” Tadel pracowała w aptece „Pod Białym Orłem”, gdzie w 1982 r. rozpoczęły i prowadziły działalność skrzynki przetrutowej. W aptece „Pod Białym Orłem” kurierzy odbierali przesyłki głównie bibułę oraz urządzenia nadawcze do radia Solidarność. Apteka była jednym z kluczowych punktów przetrutowych w strukturach małopolskiej konspiracyjnej Solidarności. Kurierzy przyjeżdżali z Brzeska, Tarnowa, Nowego Sącza, ale także spoza Małopolski. Intensywna działalność Apteki „Pod Białym Orłem” trwała (prawdopodobnie) do roku 1986. Ewa Rojek uczestniczyła w ważnych uroczystościach dla struktur bocheńskiej Solidarności, była m.in. członkiem delegacji na spotkaniu z Lechem Wałęsą wraz z mężem Zbigniewem i Krzysztofem Szwiecem w 1985 r., w delegacji bocheńskiej „S” w mszy w 5 rocznicę powstania Solidarności w kościele św. Brygidy, w delegacji bocheńskiej Solidarności na pielgrzymce w 1987 r. w Gdańsku

Zbigniew Robert Rojek

ur. 17 IV 1954 w Bochni

Absolwent Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie (1979), absolwent Wydziału Górniczego, 1979–1986 z-ca kierownika ruchu górniczego w Kopalni Soli Bochnia; od 1986 właściciel (wraz z żoną Ewą) fermy drobiu do 2008 r.), WPBK BiS Częstochowa do 2012, Kopalnia Soli w Bochni Soli jako dyspozytur ruchu zakładu, od 2016–2019 prezes Kopalni Soli w Bochni.

W maju 1977 uczestnik akcji protestacyjnych po śmierci Stanisława Pyjasa; w kontakcie z krakowskim SKS, od sierpnia 1980 w „S”; członek

KZ w Kopalni Soli w Bochni, 13–14 XII 1981 uczestnik strajku w Kopalni Soli w Bochni, od 1982 członek podziemnej Terenowej Komisji Wykonawczej „Solidarność” w Bochni.

Od początku wprowadzenia stanu wojennego udział pomocy ukrywającym się: Józefowi Mroczkowi oraz Zbigniewowi Dulębie,

W okresie 1982–1986 r. prowadził systematyczny kolportaż podziemnej prasy w Kopalni Soli w Bochni. W okresie 1986–1989 nadal kolportuje. Obierają od niego osoby spoza Kopalni Soli. Współpracownik Porozumienia Prasowego Solidarność Zwycięży a także podziemnego pisma „Kurierek B” – autor, zbierał i przekazywał do redakcji informacje i składki.

Uczestniczył wraz z Janem Orłem oraz Dorotą Palej w emisji podziemnego Radia „S” w Bochni 1983 r., w kilkunastu konspiracyjnych spotkaniach podziemnych struktur regionalnych w Ptaszkowej k. Nowego Sącza, w Limanowej oraz Bochni a także w szkoleniach organizowanych przez Tadeusza Syryjczyka, dotyczących samorządu terytorialnego oraz spraw związanych z wyborami do rad pracowniczych. W 1989 uczestnik kampanii wyborczej KO „S”, 1989–1991 członek KO w Bochni, w którego pracach i działaniach aktywnie uczestniczył. W wyborach 4.06.1989 r. był członkiem komisji, gdzie nadzorował działania komisji w tym także ważny przebieg liczenia głosów.

Decyzją Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych ma potwierdzony status działacza opozycji antykomunistycznej. Odznaczony Medalem „Niezlomnym w Słowie” w 2017 r.

Czesław Świder

ur. 03.02.1952 w Woli Zabierzowskiej

Z zawodu mechanik, ukończył Zespół Szkół Zawodowych, pracował przez kilka lat w ZPH Bochnia (lata 70), potem przebywał zagranicą, następnie od 1985 r. pracował jako kierowca w Wojewódzkiej Kolumnie Transportu Sanitarnego oddział Bochnia jako kierowca. Obecnie na emeryturze, pracuje jako kierowca w szpitalu bocheńskim.

Drukarz podziemnych wydawnictw (głównie Kurierka B”) w Bochni od 1985 r., na zlecenie Jerzego Orła – przewodniczącego NSZZ Solidarność w ZPH. Drukarnia (na powielaczu białkowym) znajdowała się w piwnicy jego domu położonego w Bochni. Drukował wraz z Bronisławem Krakowskim, materiały drukarskie otrzymywali z zewnątrz, a wydrukowane materiały odbierał kurier. W roku 1986 nastąpiła przerwa około 11 miesięcy, a druk Kurierka B w tym czasie prowadziła drukarnia w Zagórzanach koła Gdowa. Od 1987 r. zmieniona została technika drukowania na powielaczu offsetowym, dostarczonym przez Jerzego Orła. Szkolenie przeprowadził Józef Mroczek. Drukarnia offsetowa pracowała nieprzerwanie do wyborów w czerwcu 1989 r. Używana była także do druku materiałów wyborczych w 1989 r.

W latach 1982 do 1985 prowadził działalność mającą na celu integrację środowisk opozycyjnych polegającą na organizowaniu wyjazdów np. do Mistrzejowic, gdzie funkcjonowało duszpasterstwo świata pracy prowadzone przez ks. Kazimierza Jancarza, do Częstochowy i innych miejsc na uroczystości religijno-patriotyczne. Po rozpoczęciu drukowania zaprzestął prowadzenia tej działalności.

Posiada status działacza opozycji. Uhonorowany Medalem „Niezlomnym w Słowie” 2017 r.

Maria „Marylka” Tadel

ur. 17.01.195 w Bochni, zm. 31.07.2019 tamże

Absolwentka LO w Bochni im. Jana Kazimierza Wielkiego, następnie ukończyła Policealne Studium Medyczne w Krakowie, swoje życie zawodowe związała z rynkiem aptekarskim, w latach 80 pracowała w Aptece pod Białym Orłem w Bochni.

W okresie 1982–1986 pracując w „Aptece pod Białym Orłem” (mieściła się w budynku pod numerem 9, w narożnej części kamienicy pomiędzy Placem

św. Kingi i Rynkiem) systematycznie przyjmowała i wydawała przesyłki nadawane przez bocheńskie struktury podziemnej Solidarności. Najczęściej były to podziemne wydawnictwa oraz urządzenia nadawcze do emisji Radia Solidarność. Początkowo zajmowała się tym wraz z Ewą Rojek. Przesyłki te były wydawane kurierom spoza Bochni. Kurierzy przyjeżdżali między innymi z Tarnowa, Nowego Sącza, Limanowej, ale również spoza regionu Małopolski. apteka „Pod Białym Orłem” była bardzo istotnym punktem w Małopolsce na organizowanych od 1982 r. szlakach kurierskich działających pod RKS Małopolska.

W trakcie ukrywania się Józefa Mrocza wraz Ewą Rojek pomagała organizować pomoc materialną.

Marian Trojan

ur. 09.02.1955 w Bochni

W latach 70 pracował w HiL w Krakowie, potem przeniósł się do ZPH Bochnia, gdzie pracował w transporcie samochodowym – jako dyspozytor ruchu. Następnie podejmował pracę w cegielni Bochni i w Gierczycach, jako pracownik fizyczny. W późniejszym okresie na rencie, obecnie na emeryturze.

Członek Solidarności w ZPH Bochnia od 09.1980 r; uczestnik strajku 13 grudnia w ZPH Bochnia.

08.02.1984, w związku z podejrzeniami o niezaprzymanie działalności związkowej w NSZZ „Solidarność” i rozpowszechnianie nielegalnych wydawnictw na terenie Bochni, na mocy postanowienia prokuratora Prokuratury Rejonowej w Bochni tymczasowo aresztowany i osadzony 11.02.1984 w Zakładzie Karnym w Tarnowie. Zwolniony 27.07.1984 postanowieniem wiceprokuratora Prokuratury Rejonowej w Bochni na mocy ustawy o amnestii z dnia 21.07.1984. W zakładzie karnym został pobity przez współwięźnia. Zwolniony z pracy w ZPH na skutek aresztowania, po wyjściu z aresztu nie przywrócono go do pracy w ZPH; podejmował pracę w cegielni Bochni i w Gierczycach, jako pracownik fizyczny. W późniejszym okresie na rencie, obecnie na emeryturze. Podczas kwietniowego strajku w 1988 r. w ZPH w Bochni jednym z postulatów strajkujących hutników było przywrócenie Mariana Trojana do pracy. (obok poparcia strajkujących w KM HiL.)

Był rozpracowywany operacyjnie. Posiada status działacza opozycji i osoby represjonowanej. Uhonorowany Medalem „Niezlomnym w Słowie”, w 2017 r. .

Zdzisław Wachel

ur. 09.09.1932 Bochnia, zm. 07.06.1999 tamże

Wieloletni pracownik kolei państwowych PKP w Krakowie – Bieżanowie.

Główny kurier podziemnych struktur Solidarności w Bochni; do struktur zaproponowały go Krzysztofowi Szwiecowi Stanisława Sowieńska i Irena Konieczna. Dzięki kontaktom na PKP mógł w miarę bezpiecznie kursować pociągami po całej Polsce nie budząc podejrzeń, gdyż w lokomotywie pociągu zostawiał na czas podróży wydawnictwa podziemne, które przewoził.

Trasy kurierskie obejmowały główne ośrodki w Polsce. Jeździł po bibułę m.in. do Warszawy, Gdańska czy Wrocławia. Zapewniał dostawy wydawnictw podziemnych wydawanych nie tylko przez struktury Solidarności, ale też przez KPN czy inne organizacje. Nie była to tylko prasa, często książki zakazanych autorów, pamiątkowe znaczki, monety itp. Działalność kurierska Zdzisława Wachla trwała nieprzerwanie w okresie 1982–1989. Po przywiezieniu przesyłek w swoim mieszkaniu część przekazywał do Ireny Koniecznej i Stanisławy Sowieńskiej a część do poszczególnych skrzynek kolporterskich do dalszego kolportażu. Współpracował też ze strukturami Porozumienia Prasowego Solidarność Zwycięży i Biurem Informacji Prasowej istniejącym przy Tygodniku Mazowsze.

Warto tu nadmienić, że Bochnia była istotnym punktem na trasach kurierskich Tarnów, Nowy Sącz czy później Rzeszów. Skrzynki kolportażowe w Bochni, które zaopatrywały się u Zdzisława Wachla służyły do zaopatrywania również struktur między innymi w Tarnowie, Nowym Sączu, Brzesku Współpracował także z redakcją Kurierka B, przekazywał informacje w tym o zebranych składkach. W grudniu 1986 r. SB przeszukiwała jego mieszkanie. W 1989 był współtwórcą Bocheńskiego Komitetu Obywatelskiego „Solidarność”, aktywnie angażował się w jego działanie.

Piotr Zięba

ur. 03.06.1952 w Bochni; zm. 18.01.2024 tamże

Nauczyciel, w 1971 r. ukończył LO w Bochni im. Jana Kazimierza Wielkiego, następnie w 1975 r. studia z WF na AWF w Krakowie. Po studiach rozpoczął pracę jako nauczyciel WF w szkole podstawowej w Łapczycy, gdzie pracował do emerytury, wieloletni radny miasta Bochnia. Od 1980 r. był członkiem NSZZ Solidarność.

Po wprowadzeniu stanu wojennego włączył się aktywnie w budowanie struktur konspiracyjnej Solidarności. Jego działalność skupiała się na środowisku nauczycielskim. Systematycznie kolportował wydawnictwa podziemne, które otrzymywał od Zbigniewa Rojka. Regularnie też zbierał składki w środowisku nauczycielskim na potrzeby konspiracyjnych struktur bocheńskiej Solidarności. Współpracował też z redakcją Kurierka B, przekazując informacje dotyczące sytuacji w oświacie, nastrojach w środowisku nauczycielskim a także o otrzymanym wsparciu finansowym. Aktywność opozycyjna Piotra Zięby trwała nieprzerwanie do 1989 r. Mocno zaangażował się w proces powstawania Bocheńskiego Komitetu Obywatelskiego. Uczestniczył w wiecach wyborczych do sejmu kontraktowego, robił z nich relacje fotograficzne. Angażował się również w przygotowanie wyborów do samorządu terytorialnego, był członkiem grupy roboczej zajmującej się oceną stanu oświaty po okresie PRL. W wyborach samorządowych w 1990 r. został radnym miasta Bochnia

Uhonorowany Medalem „Niezlomnym w Słowie” w 2017 r.

Projekt Medal „Dziękujemy za wolność” realizowany jest przy wsparciu finansowym Województwa Małopolskiego.

Uroczystości 30 sierpnia 2024 roku odbywają się pod patronatem Starosty Powiatu Bocheńskiego Adama Korty.

W przygotowaniu uroczystości brał udział kol. Krzysztof Szwiec, wybitny działacz Bocheńskiej Solidarności, w 1980 roku stał na czele Komitetu Strajkowego Hutników w ZPH w Bochni. Podpisuje porozumienie z dyr. Henrykiem Holotą o oficjalnym rozpoczęciu działalności Komitetu Robotniczego Hutników, który przekształca się później w NSZZ „Solidarność”.

Po wprowadzeniu stanu wojennego internowany i osadzony w Ośrodku Internowania w Załężu k/Rzeszowa). Po zwolnieniu nadal prowadzi aktywną działalność i buduje tajne struktury konspiracyjne na terenie Bochni, powiatu bocheńskiego i Małopolski, do których zaangażował wielu spośród honorowanych obecnie osób. Uczestniczy w strukturach kierowniczych tych struktur oraz koordynuje i tworzy siatkę kolportażu wydawnictw podziemnych. W roku 1984 ponownie aresztowany za działalność konspiracyjną na terenie Małopolski i osadzony w ZK w Tarnowie (postanowienie o tymczasowym aresztowaniu PR w Tarnowie z dnia 3 kwietnia 1984.

Ponadto członek Bocheńskiego Komitetu Obywatelskiego, aktywny uczestnik kampanii wyborczej w czerwcu 1989 r., turysta, przewodnik i niezwykle zaangażowany społecznie obywatel.

Prace merytoryczne dotyczące przygotowania wniosków dla Medalu „Dziękujemy za wolność” prowadził kol. Paweł Orzeł, syn Jana Orła; członek Stowarzyszenia Sieć Solidarności, zaangażowany w odkrywanie historii Solidarności i opozycji antykomunistycznej w regionie bocheńskim, brzeskim i tarnowskim, wspierający opozycjonistów w zakresie prawnym i socjalnym.